

Mūsu Eiropa var būt kas vairāk

Eiropas vēsture ir veidojusies krīzes laikā. Ikvienā mūsdienu vēstures brīdī, kad Eiropai ir nācies pārdomāt notikušo, mēs esam reaģējuši, ciešāk saliedējoties. Šī doktrīna mums ir ļāvusi izturēt visbargākās vētras un ļāvusi mūsu institūcijām reaģēt uz cilvēku bažām; panākt reālus uzlabojumus cilvēku dzīvē. Eiropas doktrīna konsekventi nostāda sadarbību augstāk par konkurenci. Tieši tā ir radījusi labklājību, spēcīgu demokrātiju un to, ka tiek stingri aizsargātas personiskās brīvības. Tikai dažu pēdējo gadu laikā vien mēs esam piedzīvojuši banku sistēmas darbības sabrukumu, valsts parāda krīzi un migrācijas spiedienu, kam sekoja globāla līdz šim vēl nepieredzēta pandēmija. Visi šie notikumi ir likuši Eiropai ciešāk saliedēties, un mēs no tiem esam izkļuvuši stiprāki.

Tagad šo pamatu, šo vienotību atkal pakļauj pārbaudījumam īpaši nelabvēlīgu apstākļu kombinācija, proti, karš “pie mūsu durvju sliekšņa”, nepieredzēta inflācija, elektrības un enerģijas cenu kāpums, klimata katastrofa, kuras rezultātā izžūst upes un deg meži, nedrošība pārtikas apgādes jomā un strauji augoša dzīves dārdzības krīze.

Kārtējo reizi Eiropa tiek pārbaudīta. Atkal tai ir jāreaģē. Atkal mums būs jāapvieno spēki kopīgai darbībai. Atkal Eiropai ir jādemonstrē savas pielāgošanās spējas. Kārtējo reizi Eiropas Parlaments ir gatavs uzņemt savu lomu.

Mums aizvien grūtāk kļūst apkurināt savu mājokli, nodrošināt kurināmo mūsu rūpniecībai un degvielu savai automašīnai. Inflācija uztur augstas cenas. Mēs to zinām. Taču tieši vislielākā spiediena apstākļos mums ir no jauna jāceļas kājās un jābūt nelokamākiem nekā jebkad iepriekš. Tas ir brīdis, kad teorētiskā Eiropa jāapvieno ar praktisku līderības uzņemšanos — rīkojoties ātri un drosmīgi. Un Eiropai ir jāparāda, ka tā ir gatava pieņemt šo izaicinājumu. Gan risinot dzīves dārdzības, elektroenerģijas cenu, klimata pārmaiņu, aizsardzības un pārtikas nodrošinājuma jautājumu, gan sniedzot atbalstu Ukrainai. Vienotība ir vienīgais ceļš uz priekšu.

Eiropai ir jābūt kam vairāk. Šis skaidrais aicinājums tika pausts 2022. gada maijā Eiropas Parlamentā — gada garumā notikušās pilsoņu konferences par Eiropas nākotni noslēgumā pieņemtajos secinājumos. Šonedēļ Eiropas Komisijas priekšsēdētāja savā ikgadējā runā par stāvokli Eiropas Savienībā nāks klajā ar priekšlikumiem.

Eiropas Parlaments uzskata, ka priekšlikumu pamatā jābūt šādiem pilsoņu izvirzītajiem pamatjautājumiem.

Mums ir jāpanāk visaptveroša drošības un aizsardzības savienība. Ir pašos pamatos jāpārskata mūsu drošības un aizsardzības mehānisms un infrastruktūra. Brutālais, nelikumīgais un neizprovocētais iebrukums Ukrainā ir parādījis, cik ļoti pasaule ir mainījusies kopš februāra. Mums ir labāk jāizmanto savi aizsardzības izdevumi un jānovērš dublēšanās Eiropas aizsardzības spēju jomā, lai papildinātu NATO, nevis ar to konkurētu.

Otrkārt, mums ir jāpievēršas Eiropas enerģētikas noturībai un autonomijai. Ir jāsamazina atkarība no neuzticamiem piegādātājiem. Ar to ir saistīti arī neatliekami pasākumi, kas jāveic, lai samazinātu ietekmi, ko rada pieaugošās elektroenerģijas izmaksas. Steidzami jāpievēršas arī straujajam cenu pieaugumam, kas skar ģimenes visā Eiropā, — arī tādēļ, lai nodrošinātu politisko stabilitāti. Tajā pašā laikā mums ir jāturpina īstenot mūsu vērienīgos mērķus klimata jomā un jāpaaugrina enerģētikas un zaļā pārkārtošanās.

Treškārt, pandēmija atklāja trūkumus dalībvalstu veselības aprūpes sistēmās. Eiropas Parlaments aicina ES līmenī noteikt tiesības uz veselību. Lai ierobežotu vīrusu izplatīšanos un atvieglotu piekļuvi specializētai ārstēšanai, bieži vien risinājums ir ciešāka pārrobežu sadarbība.

Šo centienu pastiprināšanai būs sava cena. Mums ir jāmodernizē ES budžets, lai varētu labāk reaģēt uz pieaugošajām grūtībām. Mūsu budžetam jābūt noturīgākam pret krīzēm un elastīgākam, lai varētu strauji reaģēt uz prioritāšu maiņu vai negaidītām prioritātēm.

Nākamie mēneši nebūs viegli, bet mēs jau esam paši sev pierādījuši, ka ar mērķtiecīgu apņēmību eiropieši veiksmīgi spēj stāties pretī grūtībām. Eiropas sadarbības un integrācijas pirmsākumi izrietēja no vēlmes pēc savstarpējas solidaritātes, lai pārvarētu pēckara grūtības. Eiropa var paļauties uz savu spēju tikt galā ar negaidītiem pavērsieniem. Tā ir pierādījusi savu spēku.

Šī ir Eiropas lielā stunda. Mēs varam būt kas vairāk — mēs visi kopā.

Roberta Metsola

Eiropas Parlamenta priekšsēdētāja